

SKOGSSTYRELSENS
PRODUKTER & TJÄNSTER

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Gällivare
kommun

Naturvärdesinventering i
samband med Gällivare
kommuns upprättande av
detaljplan på del av fastighet
Gällivare 12:74 och samt
Gällivare 13:32, Gällivare
kommun.

SKOGSSTYRELSEN

Skogsstyrelsens Produkter & tjänster

Skogsstyrelsens Produkter & tjänster är benämningen på Skogsstyrelsens uppdragsverksamhet. Vi är experter inom det skogliga området och erbjuder i dagsläget ett utbud bestående av cirka 40 fasta tjänster, kombinerat med skräddarsydda tjänster utifrån kundernas behov inom hela vårt kompetensområde. Uppdragsverksamheten hålls separerad från myndigheten och är självfinansierande.

Uppdragsgivare

Norconsult AB

Tidpunkt för utförd inventering

September 2022

Inventeringen utförd av

Maria Johansson

Rapporten skriven av

Maria Johansson

Fotograf

Maria Johansson

Granskning utförd av

Kristina Thureson

Ärendenummer

U072973

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Inledning	5
2.1	Uppdrag	5
2.2	Inventeringsområdet	5
2.3	Syfte.....	5
3	Metodik	6
3.1	Naturvärdesinventering enligt svensk standard	6
3.2	Detaljeringsnivå.....	6
3.3	Utförare och kompetens.....	7
3.4	Tidpunkt för fältarbete	7
3.5	GIS.....	7
3.6	Miljöpåverkan.....	7
3.7	Förstudie	7
3.8	Fältinventering.....	8
3.9	Naturvärdesbedömning.....	8
3.10	Naturvärdeobjekt	8
3.11	Landskapsobjekt	9
3.12	Övriga områden	9
3.13	Naturvärdesklasser.....	9
3.14	Naturtyper	10
3.15	Artobservationer	10
4	Resultat.....	10
4.1	Allmän beskrivning av inventeringsområdet.....	10
4.2	Vegetation.....	13
4.3	Skogstillstånd.....	13
4.4	Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt	13
	N1. Naturvärdesobjekt – 2,56 hektar, naturvärdesklass 3	14
4.5	Formellt skyddade områden	17
4.6	Natura 2000-typer.....	17
4.7	Artfynd.....	17
4.8	Osäkerhetsfaktorer	17
5	Källor och referenser	18

1 Sammanfattning

Skogsstyrelsen har på uppdrag av Norconsult AB i september 2022 genomfört en naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard. Detta då Gällivare kommun avser att upprätta detaljplan på del av fastighet Gällivare 12:74 samt Gällivare 13:32, Gällivare kommun.

Rapporten innehåller resultat från naturvärdesinventering på fältnivå med detaljeringsgraden medel med detaljerad artredovisning.

Det inventerade området utgörs i huvudsak av tallskogar i olika åldersklasser på frisk blåbärsristyp med varierad grad av lingonris. I norra delen angränsar området mot våtmark-bäckmiljö.

Naturvärdesinventeringen resulterade i ett naturvärdesobjekt, klass 3.

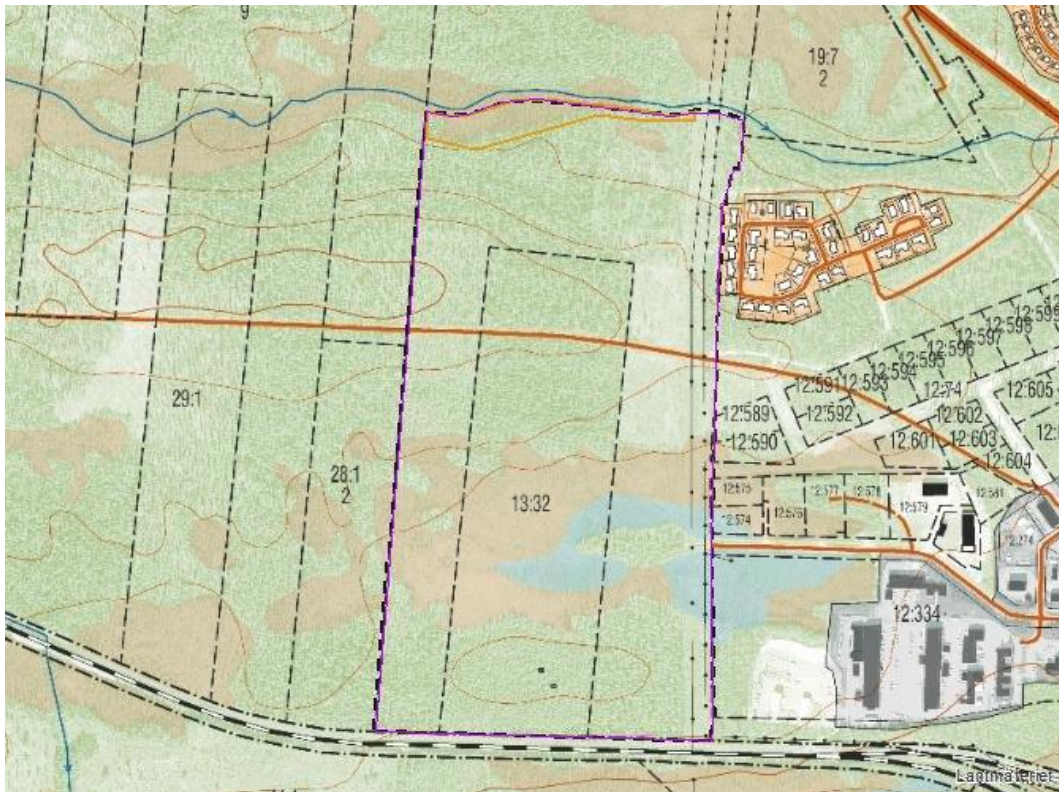
2 Inledning

2.1 Uppdrag

Skogsstyrelsen har på uppdrag av Norconsult AB i september 2022 utfört en naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard. Detta då Gällivare kommun avser att upprätta detaljplan på del av fastighet Gällivare 12:74 samt Gällivare 13:32, Gällivare kommun. Syftet med planläggningen är att skapa nytt område för industritomter då Vuoskojärvi industriområde ska utökas västerut.

2.2 Inventeringsområdet

Det inventerade området återfinns väster om samhällena Malmberget och Gällivare i Gällivare kommun. Området är cirka 51 hektar.

Översiktskarta över inventeringsområdet, som är markerat med lila polygon. Mittkoordinat 7459466, 742410. Skala ca 1:10 000.

2.3 Syfte

Syftet med naturvärdesinventeringen är att identifiera och avgränsa de geografiska områden i landskapet som är av positiv betydelse för biologisk mångfald samt att dokumentera och naturvärdesbedöma dessa. De indelas i naturvärdesklass 1, 2 och 3, där naturvärdesklass 1 håller högsta art- och biotopvärde. Triviala delar omnämns endast med kort beskrivning.

3 Metodik

3.1 Naturvärdesinventering enligt svensk standard

Skogsstyrelsens naturvärdesinventering sker enligt en metodik som är fastställd av Swedish Standards Institute (SIS) och som beskrivs i – ”Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning”, svensk standard SS 199000:2014. ”Teknisk rapport SIS-TR 199001” kompletterar standarden och fungerar som stöd vid genomförande av NVI.

Naturvärdesinventeringen omfattar identifiering av geografiska områden av positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse.

Följande moment ingår i naturvärdesinventering på fältnivå:

- Förstudie med identifiering av potentiella naturvärdesobjekt och beskrivning av inventeringsområdet
- Fältinventering, avgränsning och beskrivning av naturvärdesobjekt
- Bedömning av naturvärdesobjektens naturvärde i olika naturvärdesklasser
- Fältinventering, identifiering, avgränsning och beskrivning av eventuella landskapsobjekt
- Rapportering

Naturvärdesinventeringen kombinerar en sammanställning av befintliga kunskapsunderlag med inventering i fält. Bedömningen av områdets naturvärden grundar sig därför både på tidigare kända uppgifter och på nya uppgifter från denna fältinventering.

3.2 Detaljeringsnivå

Naturvärdesinventeringen är utförd med detaljeringsgrad medel med detaljerad artredovisning.

Det innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet är en yta av 0,1 hektar eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd av 50 m eller mer samt en bredd av 0,5 m eller mer. Identifierade naturvårdsarter koordinatsätts och redovisas även i artportalen.

Alla geografiska områden av positiv betydelse för biologisk mångfald ner till minsta obligatoriska karteringsenhet redovisas som naturvärdesobjekt. I de fall vi upptäcker mindre objekt i fält som kan redovisas utan avsevärt merarbete, så redovisas dessa också.

Vid fältinventeringen noterar vi även Natura 2000-naturtyper som överstiger minsta obligatoriska karteringsenhet.

3.3 Utförare och kompetens

Maria Johansson har utfört naturvärdesinventeringen (förstudie, fältinventering, naturvärdesbedömning och rapportering).

Våra minimikrav för inventerare är högskoleexamen inom skog eller biologi eller motsvarande grundutbildning utan högskolestatus, högskoleutbildning i ämnet naturvårdsbiologi minst 15 högskolepoäng (hp) eller motsvarande utbildning utan högskolepoäng, Skogsstyrelsens grundkurs i nyckelbiotopinventeringsmetodik, Skogsstyrelsens utbildning i signalartskännedom, genomförande av klassificering, avgränsning och registrering av minst fem nyckelbiotoper av skiftande karaktär under handledning, deltagande i kalibreringsövning för nyckelbiotoper i fält varje kalenderår, Skogsstyrelsens utbildning i naturvärdesinventering enligt svensk standard samt relevant artkunskap. Dessutom krävs erfarenhet av liknande uppdrag eller genomförande med handledning av annan erfaren inventerare.

Maria Johansson uppfyller ovanstående krav samt har kunskap och erfarenhet av relevant kunskapsunderlag. Hon har förmåga att göra naturvärdesbedömningar och avgränsningar, att finna och identifiera relevanta naturvårdsarter samt biotopkvaliteter av betydelse för biologisk mångfald i de naturtyper som naturvärdesinventeringen avser.

3.4 Tidpunkt för fältarbete

Fältinventeringen utfördes under september 2022. Kompletterande foton togs i oktober 2022.

3.5 GIS

Med hjälp av GIS redovisades geografiska avgränsningar för inventeringsområdet, naturvärdesobjekt och landskapsobjekt samt även objektens nummer (identiteter). Vi använder koordinatsystemet SWEREF99.

3.6 Miljöpåverkan

Vid naturvärdesinventering sker miljöpåverkan främst i form av transporter. Inför varje naturvärdesinventering gör Skogsstyrelsen en planering i syfte att minimera transportsträckan genom att i möjligaste mån använda lokalt placerad personal. Transportslag och bränsleslag övervägs i syfte att minimera förbrukningen av fossila bränslen.

3.7 Förstudie

Naturvärdesinventeringen inleddes med kartstudier över inventeringsområdet för att hitta de, ur naturvårdessynpunkt, mest intressanta områdena. Skogsstyrelsen har för sina kartstudier tillgång till ett gediget GIS-baserat material med kartor, flygfoton, satellitbilder, skogsdata och olika typer av inventeringar utförda av Skogsstyrelsen, Länsstyrelsen samt ideella organisationer. De tidigare kända värden som kontrollerades särskilt var bl.a. följande:

- Nyckelbiotoper och områden med naturvärden
- Våtmarker med naturvärden
- Sumpskogar
- Flora- och faunafynd
- Vattendrag med flodpärlmussla
- Formellt skyddade områden som naturvårdsavtal, biotopskydd, naturreservat och nationalparker
- Områden som planeras få formellt skydd
- Natura 2000-områden
- Riksintressen för naturvård eller kulturmiljövård

3.8 Fältinventering

Ortofoton och satellitbilder användes som underlag vid fältinventeringen. Den omfattade samtliga potentiella naturvärdesobjekt som identifierades vid förarbetet. Utföraren genomskötte dessutom inventeringsområdet efter ytterligare naturvärdesobjekt. Varje del av inventeringsområdet besöktes på plats utom områden som lätt kunde överblickas och bedömas på håll eller i aktuella flygbilder och som uppenbart saknade positiv betydelse för biologisk mångfald, t.ex. föryngringsytor.

Utföraren använde den utrustning och de hjälpmedel som var nödvändiga för att identifiera, avgränsa, naturvärdesbedöma och dokumentera naturvärdesobjekt samt landskapsobjekt.

Varje naturvärdesobjekt dokumenterades i normalfallet med representativt foto eller film.

3.9 Naturvärdesbedömning

I samband med fältinventeringen utfördes en naturvärdesbedömning. Den innebär en bedömning av ett geografiskt områdes betydelse för biologisk mångfald. Art och biotop användes som bedömningsgrunder.

Bedömningsgrunden art omfattar naturvårdsarter (skyddade arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter) och artrikedom. Då används arter som vi har noterat i fält samt uppgifter om tidigare fynd som fortfarande kan finnas kvar.

Bedömningsgrunden biotop omfattar två aspekter; biotopkvalitet samt sällsynthet och hot. Med biotopkvalitet avses allt det som formar en biotop eller en livsmiljö (utom naturvårdsarter och artrikedom, däremot hanteras nyckelarter som en biotopkvalitet). Viktiga biotopkvaliteter som tillmäts betydelse är naturlighet, processer och störningsregimer, strukturer, element, kontinuitet, naturgivna förutsättningar, förekomst av nyckelarter, läge, storlek och form.

3.10 Naturvärdeobjekt

Naturvärdesobjekten utgörs, i de flesta fall, av en sammanhängande yta med en dominerande naturtyp. Olika biotoper kan finnas inom en naturtyp.

Ett naturvärdesobjekt kan, utöver den dominerande naturtypen, innehålla mindre ytor som tillhör andra naturtyper. Naturvärdesobjektet tilldelas slutligen en naturvärdesklass.

3.11 Landskapsobjekt

Landskapsobjekt kan komplettera naturvärdesobjekt och innebär att naturvärden av landskapsekologisk karaktär redovisas som geografiska områden.

Landskapsobjekt har identifierats och avgränsats

- när landskapets positiva betydelse för biologisk mångfald uppenbart är större eller av annan karaktär än de ingående naturvärdesobjektens betydelse
- när de ingående naturvärdesobjekten tillsammans ger förutsättningar för naturvårdsarter som är knutna till ett landskap med en kombination av olika naturtyper snarare än till enskilda naturtyper
- när områden utanför naturvärdesobjekten tillsammans med de ingående naturvärdesobjekten skapar en helhet som har positiv betydelse för biologisk mångfald.

Landskapsobjekten tilldelas inte naturvärdesklass.

3.12 Övriga områden

Övriga områden är benämningen på de ytor som inte avgränsats som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt på aktuell nivå och detaljeringsgrad. De omfattar områden med lågt naturvärde och områden som har positiv betydelse för biologisk mångfald, men som till ytan är för små för att rimligen kunna identifieras.

3.13 Naturvärdesklasser

Naturvärdesbedömningen resulterar antingen i att objektet har lågt naturvärde eller hamnar i någon av naturvärdesklasserna 1, 2 eller 3.

Områden med låga naturvärden har inte använts vid avgränsningen av naturvärdesobjekt. Naturvärdesklass 4 används enbart om det har beställts som ett tillägg.

- **Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1**
Störst positiv betydelse för biologisk mångfald. Varje område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på nationell eller global nivå.
- **Högt naturvärde – naturvärdesklass 2**
Stor positiv betydelse för biologisk mångfald. Varje område bedöms vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional eller nationell nivå.

- **Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3**
Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald. Ett område av en viss naturtyp med naturvärdesklass 3 behöver inte vara av särskild betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men bedöms vara av särskild betydelse för att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras.
- **Visst naturvärde – naturvärdesklass 4**
Viss positiv betydelse för biologisk mångfald. Ett område av en viss naturtyp med denna naturvärdesklass behöver inte vara av betydelse för att upprätthålla biologisk mångfald på regional, nationell eller global nivå, men det är av betydelse att den totala arealen av dessa områden bibehålls eller blir större samt att deras ekologiska kvalitet upprätthålls eller förbättras. Ingår endast som tillägg.

3.14 Naturtyper

Under fältarbetet har identifierade biotoper grupperats efter naturtyper. Skogsstyrelsen har, som stöd vid naturvärdesbedömning och beskrivning av olika naturtyper, använt ”Teknisk rapport SIS-TR 199001”.

3.15 Artobservationer

Vi registrerar fynd av naturvårdsarter i Artportalen samt redovisar dem även under ”Resultat”. Benämningen av arter följer så långt det är möjligt Dyntaxa.

4 Resultat

4.1 Allmän beskrivning av inventeringsområdet

Det inventerade området återfinns väster om samhällena Malmberget och Gällivare, Gällivare kommun. Området angränsar mot bäcken Vuoskojoki i norr och mot skogsmark i väster. I söder utgör järnvägen mot Kiruna gräns och i öster bostadsbebyggelse samt industriområde. Området delas av en skogsbilväg som leder mot Attavaara. Skogen är talldominerad i olika åldersklasser och blåbärsristyp dominerar markvegetationen. Mot Vuoskojoki dominerar granskog. I söder mot järnvägen återfinns ett cirka 35-årigt tallbestånd med visst inslag av björk. En glest tallbevuxen myr bryter av. Mellan myren och vägen utgörs skogen av ett 12-årigt ungskogsbestånd av tall och i mitten finns en 90-årig tallskog med inslag av gran och björk. Området är kraftigt påverkat av skogsbruk men innehåller även gamla granar med värde för biologisk mångfald, så kallade naturvärdesträd. Området finns även dokumenterat som ett område som har lång skoglig kontinuitet.

Norr om vägen på östra delen finns en cirka 40-årig fröträdsställning.
Väster om denna finns en gles tallskog som genomgående påverkad av skogsbruk.
Längst i norr finns en smal strimma av gransumpskog-myrmosaik som angränsar
mot Vuoskojoki.

Tallskog angränsandes mot järnvägen i söder. Koordinat 7458948, 742338. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

Tallskog med inslag av gamla granar söder om skogsbilvägen. Koordinat 7459389, 742381. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

Tallskog norr om vägen. Koordinat 7459579, 742406. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

Äldre tallskog i norra delen av inventeringsområdet. Koordinat 7459760, 742354. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

4.2 Vegetation

Skogsmarkens vegetation inom det inventerade området utgörs till övervägande del frisk blåbärstyp. I norra delen där den äldre tallskogen återfinns på en höjd ökar inslaget av lingonristyp. Mot myren övergår fastmarken i sumpskog av starrfräken typ. Så även mot bäckmiljön.

4.3 Skogstillstånd

Skogen inom det inventerade området berör fastigheterna Gällivare 12:74 och Gällivare 13:32 vilka bägge ägs av Gällivare kommun. Skogsmarken är i huvudsak talldominerad och har hög grad av mänsklig påverkan.

4.4 Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

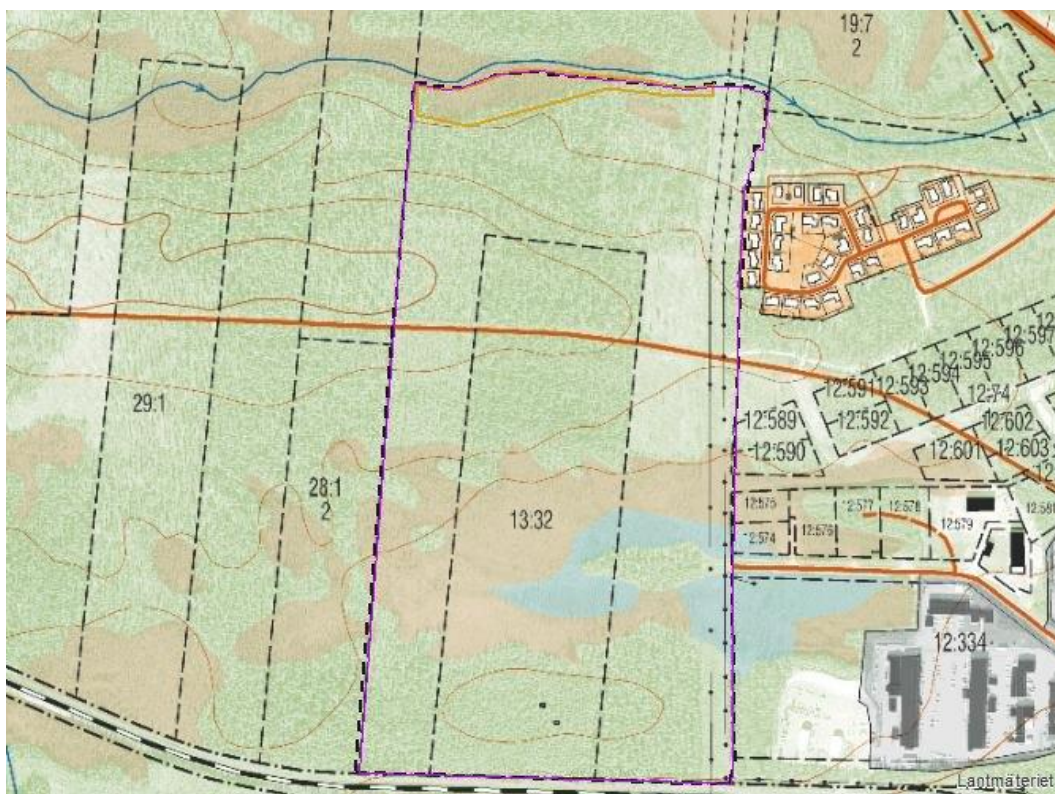
Naturvärdesinventeringen resulterade i ett identifierat naturvärdesobjekt med naturvärdesklass.

Tabell 1. Sammanfattning av naturvärdesobjekt

Ob- jekt nr	Natur- värdes- klass	Beskrivning	Areal (ha)	X-koordinat	Y-koordinat
				Koordinatsystem: SWEREF99	
N1.	3	Gransumpsskog	1,8	7459950	742222

N1. Naturvärdesobjekt – 2,6 hektar, naturvärdesklass 3

Gransumpskog-myrmosaik mot Vuoskojoki. Bäckens utgör gräns i norr och naturvärdesobjektet består av ett smalt område mot bäcken. Skogen är gammal, påtagligt senvuxen och mot bäcken svämpåverkad. Död ved finns men i mycket liten omfattning och utgörs av någon granlåga, döende björk och döende gran. Primärarten klibbticka noterades på gran, samt gammelgranskål på några av de senvuxna granarna. På ett flertal ställen noterades födosök av hackspettar. Marken är mossdominerad fuktig till blöt. Karaktärsarter är dvärgbjörk, kråklöver, älggräs och olika viden. I inventeringsområdets gräns mot bäcken påträffades även arter som indikerar något rikare mark, som tistel och ormbär. Här noteras även en hel del stora styltstarr.

N1 Gransump-myrmosaik söder om Vuoskojoki. Koordinat 7459882, 742459. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

N1 Gransumpskog söder om Vuoskojoki. Koordinat 7459882, 742459. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

N1 Knottrig blåslav Hypogymnia bitteri. Koordinat 7459864, 742300. Foto; Maria Johansson, Skogsstyrelsen.

N1. Naturtyp

Skog och träd/myr

N1. Biotop/er

Västlig taiga.

N1. Naturvärdeklass

Klass 3 – påtagligt naturvärde. Motiveringen är att objektet utgörs av äldre, olikåldrig och senvuxen gransumpskog-myrskog. Det finns sparsamt med död ved och enstaka naturvårdsarter.

N1. Naturvårdsarter

Gammelgranskål, knottrig blåslav.

N1. Tidigare inventeringar

Det finns ingen dokumentation på att området är inventerat tidigare.

4.5 Formellt skyddade områden

Inga formellt skyddade områden finns inom inventeringsområdet.

4.6 Natura 2000-typer

Bäcken Vuoskojoki ingår i Natura 2000 då den är ett biflöde till Natura 2000 klassade ”Torne och Kalix älvsystem”.

4.7 Artfynd

Vid naturvärdesinventeringen påträffades någon enstaka naturvårdsart (skyddade arter inklusive fridlysta arter, rödlistade arter, typiska arter, ansvarsarter och signalarter).

I tabell 2 redovisas naturvårdsarter som påträffats inom inventeringsområdet.

Tabell 2. Naturvårdsarter (skyddade arter, rödlistade arter, signalarter, typiska arter och ansvarsarter) noterade inom inventeringsområdet under inventeringen.

Art	Kategori*	Naturvärdes-objekt	Koordinat
Mossor			
Lavar			
Knottrig blåslav <i>Hypogymnia bitteri</i>	NT	N1	7459864, 742300
Mörk kolflamlav <i>Carbonicola myrmecina</i>	-	-	7459304 742311
Svamp			
Gammelgranskål <i>Pseudographis pinicola</i>	NT	N1	7459900 742413
Motaggsavsvamp <i>Sarcodon squamosus</i>	NT	-	7459768 742269
Kärlväxter			
Insekter			
Fåglar			
Större hackspett <i>Dendrocopos major</i>	-	N1	7269402 795695

* Skyddade arter anges som (S) fridlyst, siffran efter syftar på olika paragrafer i artskyddsförordningen, (H) Habitatdirektivet, siffran syftar på olika bilagor i direktivet. Hotkategori anges för rödlistade arter: (RE) Försvunnen (i regionalt perspektiv), (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar; (NT) Missgynnad och (DD) Kunskapsbrist (Gärdenfors, U. (Ed.). 2010). S anger att arten använts som signalart i Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering (Nitare, J. (ed.) 2010). ÅoB anger att arten använts som signalart i Ängs- och betesmarksinventeringen. ÅGP anger att arten omfattas av ett åtgärdsprogram. Typiska arter anges som (T). Ansvarsarter anges (A). Arter som saknar beteckning har av utföraren bedömts som naturvårdsintressanta. Där ingen referens anges i kommentaren svarar utförare för artuppgiften. Koordinat anges i SWEREF99.

4.8 Osäkerhetsfaktorer

-

5 Källor och referenser

ArtDatabankens Artportal - www.artportalen.se

Artdatabanken, rödlistan 2020; <https://www.arterdatabanken.se/rödlistan>

Karström, M. 1993: *Indikatorarter som biologisk inventeringsmetod*. In “*Indikatorarter för identifiering av naturskogar i Norrbotten [Indicator species as a biological inventory method]*”. In “G. A. Olsson & M. Gransberg, (Eds.), *Indicator species for the identification of natural forests in the province of Norrbotten, Sweden.*” pp 19-96. Swedish Environmental Protection Agency Report 4276.

Länsstyrelsernas GIS-tjänster.

Mossberg, B, Stenberg, L. (ed.) 1996: *Den Nordiska floran*.

Nitare, J. (ed.) 2019: *Skyddsvärd skog. Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsen.

Sveriges geologiska undersökning, SGU - www.sgu.se

Skogens Pärlor - www.skogsstyrelsen.se

Skogsstyrelsen 2020: *Handbok Nyckelbiotopsinventering*. Skogsstyrelsen.

Skogsstyrelsen 2021: *Skogsmarksflora*. Skogsstyrelsen.

Swedish Standards Institute (SIS), 2014: *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning, SS 199000:2014*.

Swedish Standards Institute (SIS), 2014: *Teknisk rapport SIS-TR 199001*.

Vi finns nära dig!

Skogsstyrelsen erbjuder ett brett utbud av produkter och tjänster inom det skogliga området. Vi har kontor över hela landet, vilket gör att vi alltid finns nära dig med en mycket god lokal kännedom. Som kund hos oss kan du alltid känna dig trygg eftersom vi är opartiska och inte drivs av ett vinstintresse.

För mer information

Ring 020-35 90 00

besök oss på www.skogsstyrelsen.se/produkter

eller maila oss på produkter@skogsstyrelsen.se